Bírósági határozatok végrehajtása

Hollandia

1 Mit jelent a végrehajtás a polgári és kereskedelmi ügyekben?

Végrehajtási jog: általános

A bírósági eljárás a bíróság által hozott ítélettel zárul. Ezen ítélet arra kötelezheti az egyik felet (az adóst), hogy a másik fél (a hitelező) felé teljesítse kötelezettségét. Ha az adós önként nem teljesíti kötelezettségét, a hitelező a végrehajtási jog szerinti intézkedések alkalmazása útján kényszerítheti ki a teljesítést. A jog e területe szabályozza az adóst teljesítésre kötelező bírósági ítélet végrehajtását. E célból a végrehajtási jog a kényszerítő intézkedésekre és ezek alkalmazására vonatkozó szabályokat állapít meg. A bírósági végrehajtók (*gerechtsdeurwaarders*) – röviden csak végrehajtók (*deurwaarders*) – jogosultak az ítéletek végrehajtására, és a jogait érvényesíteni kívánó hitelező utasítása alapján járnak el.

Két feltételnek kell teljesülnie a végrehajtási jog által előírt kényszerítő intézkedések alkalmazásához: végrehajtható okirattal (*executoriale titel*) – például végrehajtható ítélettel – kell rendelkezni, és azt előzetesen kézbesíteni kell annak a félnek, akivel szemben végrehajtási intézkedést alkalmaznak.

A végrehajtási eljárás főbb résztvevői az igényjogosult (a végrehajtást kérő fél, a hitelező), az adós (akivel szemben a végrehajtási intézkedést alkalmazzák) és a végrehajtó (az igényjogosult kérelmére a végrehajtási intézkedést ténylegesen alkalmazó állami tisztviselő).

Kényszerítő intézkedések

Az elsődleges kényszerítő intézkedés a végrehajtás útján történő lefoglalás (*executoriaal beslag*). Erről a 2.1. pontban tájékozódhat részletesebben.

Az egyéb kényszerítő intézkedések a következők:

pénzbírság (*dwangsom*);

a bírósági végzés teljesítésének elmulasztása esetére előírt elzárás (*gijzeling*).

A pénzbírság bírósági ítéletben megállapított pénzösszeg, amelyet a bírságra ítélt személynek meg kell fizetnie, ha nem teljesíti a főkötelezettséget. Ezen intézkedést elsősorban ideiglenes intézkedés iránti eljárásban használják nyomás gyakorló eszközként. Pénzbírság csak olyan főkötelezettséggel összefüggésben vethető ki, amely nem pénzösszeg megfizetéséhez kapcsolódik.

A bírósági végzés teljesítésének elmulasztása esetére előírt elzárás olyan kényszerítő intézkedés, amelynek célja, hogy az egyik felet egy bizonyos kötelezettség teljesítésére kényszerítsék. Ezen intézkedést a bíróság ritkán alkalmazza, és még ritkábban hajtják végre. Arra csak akkor van lehetőség, ha a bíróság így rendelkezik. A bíróság az elzárást a hitelező kérelmére, az ítéletek és határozatok végrehajtása érdekében rendelheti el abban az esetben, ha az nem pénzösszeg megfizetésére vonatkozó végzéshez kapcsolódik. Az elzárás alkalmazható emellett például olyan ítéletek, határozatok és hiteles okiratok esetében, amelyek alapján a polgári törvénykönyv (*Burgerlijk Wetboek*) 1. könyve szerinti tartásdíjat, például gyermektartást kell fizetni (a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv [*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*] 585. cikke).

2 Mely hatóság vagy hatóságok hatáskörébe tartozik a végrehajtás?

3 Milyen feltételekkel bocsátható ki a végrehajtható jogcím vagy határozat?

3.1 Az eljárás

Az eljárás ismertetésére az alábbiakban kerül sor.

Végrehajtható okirat

A holland bíróságok döntései (ítélet, határozat, végzés), hiteles okiratok (közjegyzői okiratok) és bizonyos egyéb iratok tartoznak a végrehajtható okiratok közé. Egyéb, a törvény által végrehajtható okiratként meghatározott okiratok:

az ügyészség (*Openbaar Ministerie*) által kiállított végrehajtási lapok;

az adóhatóság által kiállított végrehajtási lapok;

a végrehajtásra jóváhagyott választottbírósági ítéletek;

az egyezség útján rendezett jogvita hivatalos jegyzőkönyvei.

Az eljárásban részt vevő felperes és alperes megkapják a bíróság hivatalvezetőjétől az ítélet egy-egy példányát. Ha az ítélet bírósági rendelkezést tartalmazó jogerős ítélet, az ítélet végrehajtására jogosult fél ennek végrehajtható példányát kapja meg. Az ítélet végrehajtói példányát (*grosse*) ingyenesen adják ki a feleknek. Ez az ítélet hiteles példánya. Ez egy végrehajtható formában kibocsátott bírósági ítélet. Végrehajtási intézkedés csak a végrehajtói példány kiadása esetén tehető. Végrehajtói példány vagy első hiteles példány közjegyzői okiratról is kibocsátható. A végrehajtói példány átadása felhatalmazza a végrehajtót végrehajtási intézkedés foganatosítására.

A végrehajtást megelőzően a végrehajtó kézbesíti az iratot (végrehajtói példányt/első hiteles példányt) annak a személynek, akivel szemben az intézkedést foganatosítják. A kézbesítés célja, hogy az ítéletet az ellenérdekű fél tudomására hozza, és tájékoztassa arról, hogy a hitelező az ítélet teljesítését követeli.

A végrehajtható okiratok uniós tagállamok közötti kézbesítéséről lásd az uniós iratkézbesítési rendeletet: a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2000. május 29-i 1348/2000/EK tanácsi rendelet.

Bírósági végrehajtók

Szerepük a végrehajtásban

A végrehajtó az ítéletek végrehajtásának főszereplője, és mindig a végrehajtást kérő személy utasítása alapján jár el. Ezeket az utasításokat a végrehajtói példány (az ítélet hiteles példánya) végrehajtó részére történő átadásával adják meg. A végrehajtónak általában nincs szüksége külön felhatalmazásra.

A végrehajtó a végrehajtással kapcsolatosan a következő módokon járhat el:

a végrehajtható okirat kézbesítése azon személy részére, akivel szemben a végrehajtási intézkedést foganatosítják;

felszólítás a kötelezettség teljesítésre, például egy pénzösszeg megfizetésére;

a pénzösszeg átvétele, ha az adós teljesíti fizetési kötelezettségét;

vagyontárgyak lefoglalása;

a rendőrség segítségének igénybevétele, ha erre szükség van (pl. vagyontárgyak lefoglalása esetén).

Végrehajtói díjak

A végrehajtók hivatalos intézkedéseiért meghatározott díjakat kell fizetni, amelyek megtérítésére az adós kötelezhető. A hitelezőre nem vonatkoznak meghatározott díjak, így ezekről a végrehajtóval kell megegyezni. A végrehajtó által az adóssal szemben kiszabott díjak megtalálhatók a végrehajtók

hivatalos intézkedéseire és díjaira vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2001. július 4-i rendeletben a végrehajtói díjakról szóló rendelet (*Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders*). A hivatalos intézkedések 2019-től hatályos díjaira (*Tarieven ambtshandelingen*) vonatkozó további információ a bírósági végrehajtók királyi szakmai szervezetének (*Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders*) weboldalán található.

3.2 A főbb feltételek

A végrehajtás lefolytatásának két alapvető feltétele a következő:

végrehajtható okirat megléte;

a végrehajtást megelőzően ezen okirat kézbesítése azon személy részére, akivel szemben a végrehajtási intézkedést foganatosítják.

Ahogyan az már fent említésre került, az elsődleges kényszerítő intézkedés a végrehajtás útján történő lefoglalás.

Emellett vannak a végrehajtható okirat kibocsátásáig foganatosítható intézkedések is. Ezeket az intézkedéseket az ítélethozatalt megelőzően lehet kérni, az eljárás során is vagy akár azt megelőzően. Ezeket az intézkedéseket biztosítási intézkedéseknek nevezik (*conservatoire maatregelen*), és ideiglenes védelmi intézkedésként szolgálnak. A biztosítási intézkedések része az ítéletet megelőző lefoglalás (*conservatoir beslag*), a hatósági zár alá vétel (*verzegeling*) és a vagyonleltár készítése (*boedelbeschrijving*). E tájékoztató a végrehajtás útján történő lefoglalással foglalkozik.

4 A végrehajtási intézkedések tárgya és jellege

A végrehajtási intézkedések célja és jellege különböző lehet. Különbség tehető a pénzösszeg kifizetésére, a vagyontárgy átadására és a cselekvésre vagy tartózkodásra irányuló intézkedések között. A leggyakoribb intézkedés a pénz behajtását szolgáló lefoglalás (*verhaalsbeslag*).

Amennyiben az adós kötelezettsége nem valamely cselekmény megtételét foglalja magában, erre sor kerülhet „tényleges cselekmény” (*feitelijke handeling*, olyan cselekmény, amely joghatást vált ki függetlenül attól, hogy a cselekvőnek ez szándékában állt-e) vagy jogcselekmény (*rechtshandeling*, szándékosan joghatás kiváltására irányuló cselekmény) elvégzése útján. Amennyiben a tényleges cselekmény nem személyhez kötött, a hitelező kérheti a bíróságtól a teljesítéssel elérhető helyzet megteremtésének engedélyezését. Amennyiben az adós kötelezettsége jogcselekmény elvégzéséből, például ajánlat elfogadásából állt, e cselekmény bírósági ítélettel helyettesíthető. A bíróság emellett úgy is rendelkezhet, hogy az adósnak tartózkodnia kell bizonyos cselekményektől.

4.1 Milyen típusú vagyontárgyakra vonatkozhat a végrehajtás?

Végrehajtás útján foglalás foganatosítható

nyilvántartásba vétel alá nem tartozó ingóságon. Nyilvántartásba vétel alá tartozó vagyontárgyon: ingatlanon, hajón, légi járművön;

bemutatóra szóló részvényekhez fűződő jogokon vagy megbízáshoz, bejegyzett részvényekhez vagy más bejegyzett értékpapírokhoz fűződő jogokon;

harmadik féllel szemben (harmadik félnél történő foglalás) (*executoriaal derdenbeslag*);

ingatlanon;

hajón;

légi járművön.

Főszabály szerint a végrehajtást kérő szabadon megválaszthatja az általa lefoglalni kívánt vagyontárgyakat.

Foglalás alapvetően az adós teljes vagyonán végrehajtható. Bizonyos vagyontárgyak ugyanakkor nem foglalhatók le, például az alapvető szükségleti cikkek, azaz ruházat, élelmiszer, szerszámok, szakirodalmi könyvek és oktatási, művészeti és tudományos célokat szolgáló vagyontárgyak. A munkabér, a tartásdíj vagy járadék egy része nem foglalható le. A védett jövedelmi szint annak biztosítását szolgálja, hogy az adósnak az alapvető szükségletek kielégítéséhez elegendő jövedelme maradjon.

Nem foglalhatók le a közszolgálati célokra szánt vagyontárgyak sem. A végrehajtást kérő egyidejűleg többféle vagyontárgyon kezdeményezhet végrehajtást.

4.2 Milyen következménnyel járnak a végrehajtási intézkedések?

Nyilvántartásba vétel alá nem tartozó ingóság foglalásának jogkövetkezményei

A foglalás egyik következménye az, hogy az adós által a foglalást követően tett cselekmények nem csorbíthatják a foglalást kezdeményező személy jogait. Ha például az adós el kívánja adni vagyontárgyát, a vevő főszabály szerint nem állíthatja a hitelezővel szemben, hogy jelenleg ő a tulajdonos. További következmény, hogy a vagyontárgyból származó jövedelemre szintén vonatkozik a lefoglalás.

Részvények, értékpapírok és más vagyontárgyak lefoglalásának jogkövetkezményei

Nincsenek egyedi jogkövetkezmények. A foglalás idejére a foglalással érintett személy szavazati jogai megmaradnak.

A harmadik félnél történő foglalás jogkövetkezményei

Harmadik félnél történő foglalás esetén a hitelező (a foglalást kérő személy) harmadik személy ellen (vagyis nem az adós ellen) kéri a foglalást, mert a harmadik személy az adósnak tartozik, vagy annak vagyontárgyait birtokolja.

A foglalást kérő személy védelmet élvez a másik fél jogcselekményeivel szemben. A foglalást követően tett jogcselekmények a foglalást kérő személlyel szemben nem hatályosak. A harmadik félnél történő foglalás két elterjedt formája a bankszámla lefoglalása, illetve a munkavállaló bérének vagy juttatásának lefoglalása.

Ingatlan foglalásának jogkövetkezményei

Az ingatlan foglalását a földhivatal (*Kadaster*) feljegyzi az ingatlan-nyilvántartásba. A hajókra és a légi járművekre azok nyilvántartásba vételét követően ugyanezek a szabályok vonatkoznak. A foglalás a nyilvántartásba vétel időpontjától hatályos. Az ingatlanból a foglalást követően szerzett jövedelemre is vonatkozik a foglalás. A foglalást követően a foglalást kérő személy védelmet élvez az adós jogcselekményeivel szemben. Az ingatlannal való rendelkezés (annak értékesítése) nem érvényes a foglalást kérő személlyel szemben.

4.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?

Főszabály szerint a bírósági ítélet a meghozatalának napját követő naptól számított 20 évig hajtható végre. Ha valamely bírósági ítélet végrehajtása bizonyos feltételekhez kötött, amelyek teljesítése nem függ a pernyertes fél akaratától, a bírósági ítélet a feltételek teljesülését követő naptól számított 20 évig hajtható végre.

Mindazonáltal az elévülési idő öt év minden, az ítélet szerint egy éven vagy annál rövidebb időszakon belül megfizetendő összeg tekintetében. Kamatok, pénzbírságok, fokozatosan növekvő bírságok és egyéb bírósági rendelkezések esetében az elévülés legkésőbb a fő ítélet végrehajthatóságának elévülése időpontjában következik be, az elévülési idő megszakadásának vagy meghosszabbodásának kivételével.

5 Van-e lehetőség az ilyen intézkedést engedélyező határozat elleni fellebbezésre?

Végrehajtással kapcsolatos jogviták

A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 438. cikke tartalmazza a végrehajtással kapcsolatos jogvitákra (*executiegeschillen*) vonatkozó általános szabályokat. A végrehajtással kapcsolatos jogvita során az adós megkísérelheti a végrehajtás megakadályozását. A jogvita tárgya lehet például a végrehajtható okirat értelmezése és hatálya, az ítéletet (a végrehajtható okiratot) követően felmerülő tények hatása, a foglalás érvényessége vagy annak kérdése, hogy ki a lefoglalt vagyontárgyak tulajdonosa. A végrehajtással kapcsolatos jogvita kizárólag a végrehajtásra vonatkozik. Az ítélettel lezárult főeljárást érdemben nem tárgyalják újra.

A végrehajtással kapcsolatos jogvitában az adós például hivatkozhat arra, hogy a végrehajtást kérő visszaél a jogaival, vagy hogy a foglalás aránytalan az ítélethez képest. Az adós (az a személy, akivel szemben a végrehajtási intézkedést foganatosítják) az eljárás e szakaszában nem élhet további érdemi kifogással az ítélettel szemben. Ehhez jogorvoslatként kifogást (*verzet*) kell benyújtania, fellebbezési (*hoger beroep*) vagy felülvizsgálati (*cassatie*) eljárást kell kezdeményeznie.

Területi illetékesség

A területi illetékesség az ügyet elbíráló bíróság területi meghatározására vonatkozik. Az illetékes bíróság az illetékesség általános szabályai szerint illetékes bíróság. Ez vagy a foglalás helye szerint illetékes bíróság, vagy az érintett vagyontárgyak helye szerint illetékes bíróság, vagy a végrehajtás helye szerint illetékes bíróság. Valamennyi hollandiai végrehajtási intézkedés esetében van illetékes holland bíróság.

A hatáskörrel rendelkező bíróság

E kérdés ez esetben arra irányul, hogy milyen szintű bíróság foglalkozik az üggyel. A körzeti bíróság (*rechtbank*) valamennyi végrehajtással kapcsolatos jogvitában hatáskörrel rendelkezik, tekintet nélkül arra, hogy melyik bíróság hirdette ki a végrehajtandó ítéletet. A körzeti bíróság akkor is hatáskörrel rendelkezik, ha a fellebbviteli bíróság (*gerechtshof*) vagy Hollandia Legfelsőbb Bírósága (*Hoge Raad der Nederlanden*) hozta az ítéletet.

A végrehajtással kapcsolatos jogvitákat általában ideiglenes intézkedés iránti eljárásban (*kort geding*) rendezik. A bíróság meghatározott időre felfüggesztheti a végrehajtást, vagy megszüntetheti a foglalást.

6 Vonatkoznak-e a végrehajtásra korlátozások, például az adósok védelméhez kapcsolódó korlátok vagy határidők?

Ez a webhely az Európa Önökért portál része.
Örömmel vesszük visszajelzését arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 16/11/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.